

Nyårsdagen

Text: Joh. 14: 13.

Allt vad I bedjen i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadern må bliva förhärligad i Sonen.

Detta är ju ock en ljuvlig nyårstext, en trösterik tillsägelse på det nya årets första dag. Vid de betraktelser, som vanligen en sådan dag tränga sig på varje tänkande själ, och när vi omöjligen kunna veta, vad som under ett år kan möta var och en av oss, huru dyrbart vore det icke då att allestädes och alla stunder hava en sådan vän och följeslagare på vägen, som vore på en gång hjärtligt huld och även mäktig att kunna hjälpa allting! En sådan hava vi nu uti den milde, trofaste och allena mäktige Herren Jesus, som här försäkrar, att *allt det vi bedja i hans namn, det skall han göra*. Kunde vi blott riktigt tro dessa Herrens ord, med vilken tröst på Jesu dyra namn skulle vi icke gå alla osedda dagar till mötes och bekänna med den vise konungen: *Herrens namn är en befäst stad; dit flyr den rättfärdige och får skygd* (Ords. 18:10)!

Då vi betänka, att hela vår levnadsväg är uppfylld med strider, frestelser och faror, så att vi icke ett enda ögonblick äro trygga för ett fientligt anfall, enär vi alla stunder äro omgivna av osynliga fiender och hava så många sårbara punkter, vår kropp, vår själ, vår bärgning, vår ära, våra närmaste; enär blott ett ord eller en blick av en svag människa stundom kan störa vår frid, och de mäktiga andar, som regera i denna världens mörker, kunna i varje stund blott med en giftig tankes inskjutande giva oss ett dödligt skott, om icke Herren varje stund också vakade och bevarade oss – vem kan då svara för sin välfärd och frid en enda dag? Nej, vi äro sannerligen ingen enda stund säkra varken för vår kropp eller själ, vår ära, vår bärgning eller våra käraste på jorden. När vi betänka allt detta, vilket dyrbart slott och fäste bör icke då namnet *Jesus* bliva för oss! Uti den gamla texten på denna dag hava vi av ålder betraktat, huru det namnet blev honom givet med den betydelse, som ängeln uttalade, förrän han vart avlad i moderlivet, då ängeln sade, att han därför skulle kallas *Jesus*, att *han skulle frälsa sitt folk ifrån deras synder*, och att detta var tillsagt ifrån Fadern i himmelen. Vilken outtömlig källa av evangelisk tröst ligger då i detta namn, och en tröst för vårt värsta bekymmer, synden, som är orsaken och huvudkällan för alla våra farhågor! Och i den text, som nu ligger för oss, säger Herren, att *allt vad vi bedja i hans namn, det skall han göra, på det att Fadern må bliva förhärligad i Sonen*. Med största skäl sjunga vi då:

Se, *Jesus* är ett tröstrikt namn
Och i *all nöd* vår *säkra hamn!*

Men måtte han ock själv förhärliga för oss sitt namn samt det tröstliga löfte, han här giver oss, då han säger: »Allt det I bedjen Fadern i mitt namn, det skall jag göra!»

Första frågan blir väl då, vad det vill säga att *bedja i Jesu namn*. Att bedja i Jesu namn betyder i allmänhet och egentligen att bedja på grund av Jesu medlareförtjänst, att i bönen troende återopa medlaren. Detta är, vad själva uttrycket, bedja i en annans namn, ännu alltid betyder, och vilket är oss väl bekant genom det, som dagligen förekommer i det mänskliga livet, då en rik och betrodd man giver en fattig hjälpbehövande blott sitt namn och förord hos den, som innehar de medel, vilka den fattige behöver. Med ett sådant namn och förord från en rik och ansedd person går den fattige alltid med stor tillförsikt till den, som skall lämna den behövlige hjälpen; och denne hjälpare är därvid så trygg och färdig att lämna denna hjälp, att han icke ens frågar efter den fattiges försäkran om ordentlig återbetalning, utan svarar: Jag behöver icke mer än detta namn. Så går det, när man får komma i en annans namn. Men ännu skönare framställes detta, eller vad det är att *bedja i Jesu namn*, genom följande bild av en äldre lärare (Löhe). Han säger: »Vi vilja föreställa oss, att en israelit skulle haft rättighet och uppdrag att i översteprästens ställe ingå i det allra heligaste för att bedja för sina bröder. Vad skulle detta hava medfört, om icke, att den israelit, som nu ingick i översteprästens namn, blev av honom, som bor i det allra heligaste, aktad lika med översteprästen själv, så att när han bad, gällde hans bön såsom en

översteprästerlig bön?» Härav göre nu var och en slutsatsen om, vad det är att bedja i Jesu namn. Vi finna sålunda, att då Jesus uppmanar sina lärjungar att bedja i hans namn, tillerkänner han dem all sin förtjänst och värdighet. Han ikläder dem sin översteprästerliga prydnad och giver dem den försäkran, att Fadern i himmelen skall så anse dem, som vore det han själv, den sanne, evige Översteprästen, och att Fadern skall anse deras bön såsom bönen av Sonens egen mun. Den som härjämte betraktar och tror Herren Kristi ord vid Lasari grav: »Fader, jag tackar dig, att du har hört mig; jag visste väl, att *du alltid hör mig*», kan ju högligen förundras och häpna vid den makt över Guds hjärta, som är given sanna bedjare i Jesu namn. Att vara välkomna såsom Jesus, att framträda i hans värdighet inför Gud, att bliva av honom mottagna, såsom Sonen måste emottagas, att såsom han äga Faderns uppmärksamhet och hans hjärtliga välbehag – vilken outsäglig härlighet och nåd är icke detta.

Av dessa bilder kunna vi väl till någon del fatta, vad det i allmänhet är att bedja i Jesu namn, och vilket i våra kyrkoböner vanligen uttryckes med slutorden: »Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.» Men se vi på det sammanhang, vari textorden förekomma i Joh. 14:e kap., så ligger väl i detta sammanhang också någon grund för deras mening, vilka förklara, att bedjandet i Jesu namn även åsyftar, att man beder *i enlighet med Jesu sinne*; ty vår text är genom ett sammanbindningsord förenad med Kristi ord, huru hans lärjungar skulle göra större gärningar, än han hade gjort på jorden, nämligen vidsträcktare utbreda hans rike genom evangelium. Då tillägger han: »Och allt vad I bedjen Fadern i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadern må bliva förhårligad i Sonen.» Orden kunna således anses närmast åsyfta de böner, som Jesu vittnen skulle bedja i hans ärende, nämligen evangelii utbredande. »Och detta är den tillförsikt, vi hava till honom», säger Johannes, »att om vi bedja något efter hans vilja, så hör han oss» (1 Joh. 5:14).

Men nu är det dock icke endast i fråga om evangelii utbredande, som vi kunna bedja efter hans vilja och välbehag. Då Herren Jesus själv lärde oss bedja bönen *Fader vår*, så har han där tydligen visat, att han hade vilja att höra även de böner, vi bedja för vårt eget väl, ända till det dagliga brödet. Och därom kunna vi alltid vara vissa, att vi då bedja i enlighet med Jesu sinne, när vi bedja om sådant, som han själv lärt oss att begära, vartill då även hör den bönen: »Ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden», vilken Jesus även med sitt exempel lärde oss bedja, då han bad så: »Fader, dock icke såsom jag vill, utan såsom du.» Och när vi blott tillägga detta villkor för bönhörelsen, att vi bedja om sådant, som är enligt med hans vilja, eller i tvivelaktiga mål tillägga: »Fader, ske din vilja», då gäller visst utan undantag Jesu härliga löfte i texten, att *allt* vad vi bedja i hans namn, det skall han göra.

Men för att kunna rätt bedja på Jesu förtjänst och bedja i Jesu sinne fordras åter nödvändigt det Andens verk i själen, varigenom vi bliva sanna Jesu lärjungar och Guds barn. Så djupt ligger den smittan i all människonatur, att Gud skall se på oss och vår värdighet och vara oss nådig, då vi varit rätt fromma och lydiga; men däremot att vi icke kunna vänta, att han skall i nåd se till oss och höra våra böner, då vi hava samvetets förebråelse för synd och ovärdighet – så djupt sitter den självrättfärdighetssmittan i allas vår natur, att även sanna Guds barn, som i den första stora sinnesändringen varit av lagen så tillintetgjorda och förkrossade, att de endast med stor nöd kommit igenom den trånga porten av tro på idel nåd, på Kristi förtjänst allena, men blivit genom denna tro alldeles saliga i Kristus, att desamma ännu tusende gånger, ja, så länge de leva på jorden, åter falla i samma villfarelse, att Gud skall vara dem nådig och höra deras bön, endast i den mån de varit lydiga och fromma, och däremot vara vred och icke vilja höra dem, när de hava blivit överrumplade av synden och känna stor ovärdighet. Men att framkomma i bönen med den tanken, att Gud skall höra oss, i den mån vi själva äro värdiga, det är just motsatsen till att *bedja i Jesu namn* eller med förtröstan endast på hans medlareförtjänst.

O, huru mycken nöd och vilka förödmjukande erfarenheter fordras icke, för att vi omsider skola alldeles mena det sant och rent: *bara på Jesu värdighet, bara i Jesu namn, bara för Jesu skull* var mig nådig och giv mig det goda, fastän jag förtjänat blott det onda! Men är nu detta den svåraste konst även för pånyttfödda Guds barn,

huru omöjligt är det icke då för de oomvända att kunna rätteligen bedja en enda bön på Jesu förtjänst allena!

Lika omöjligt är det ock i det opånyttfödda tillståndet att kunna bedja i *Jesu sinne*, att hava av hjärtat samma angelägenheter och böner som Herren Jesus själv, vilket var det andra, som hörde till att *bedja i Jesu namn*, ty till *bön* hör själva *hjärtats* begär och angelägenhet. Ingen kan rätteligen *bedja* annat än om sådant, som ligger honom om hjärtat. Här duger icke att bedja efter föreskrift och efter förestavade böner, när icke människan själv i sitt hjärta har samma angelägenhet, som den förestavade bönen uttrycker. Många mena, att de bedja väl, då de bedja Herrens bön med *eftertanke* eller med *tankarna* följa orden. Sådant är idel bedrägeri och skrymtareböner. Nej, här fordras något helt annat, nämligen *bedja*, d. ä. att blott uttala sitt *eget hjärtas begär* och *behov* inför Gud. När nu detta är just detsamma, som även var i Jesu hjärta, var för honom en angelägenhet, så att vi kunna återfinna detsamma i hans böner och i hans hjärtas utgjutelser, då kunna vi i sanning bedja i Jesu namn, då kunna vi vara vissa, att vi bedja böner, som behaga Gud.

Men ett sådant hjärta har ingen människa av naturen, ett sådant hjärta kan ock ingen få genom föreskrifter och undervisning eller genom *bemödande* att bedja i enlighet med Jesu sinne. Här gäller åter vad vi betraktade vid juldagens text om Guds sanna barn, nämligen att de äro födda »icke av blod, icke heller av kött's vilja, icke heller av mans vilja, utan *av Gud*». Men tänk, vilket nådens underverk, när jag upptäcker, att jag genom tron fått ett *sådant hjärta*, att även när jag icke tänker på Jesu föreskrift eller exempel för bön, utan går i mitt vardagliga arbete, jag likväl har i mitt hjärta samma bekymmer, samma omsorg, önskningsar och suckar, som jag återfinner i Herrens bön och i andra uttryck av Jesu sinne! Jag går och tänker och suckar, att Gud må giva sin nåd till sitt rikes förökelse i mitt eget och andras hjärtan – jag har ett sådant sinne, att ingen större glädje vederfares mig, än när jag förspörjer Guds verk i en människas själ, när jag märker, att Guds rike tillväxer på något ställe, att Guds namn blir känt och ärat. Se, där har jag då samma sak, som ligger i de två första bönerna av Fader vår: »Helgat varde ditt namn; tillkomme ditt rike.» Detta var summan av allt, vad Jesus här sökte, för vilket han smakade döden och använde alla krafter, nämligen att frälsa själar och utbreda frälsningens rike på jorden.

Du, som går kanske med ängslan och suckan och tänker på samma sak, själars frälsning och salighet, gläds och häpna över den nåd, som är dig vederfaren, att samma sinne är i dig som i Jesus. Må då hela världen för övrigt vara dig mörk och trång, det är ett nådens under verk i din själ, som tusenfaldigt överväger allt, vad på jorden eljest kan tänkas. När du, utan någon tanke på Jesu föreskrifter eller på bönerna i Fader vår, kanske både dag och natt umgås med denna suckan: Ack, att Gud måtte genomdriva sin vilja med mig, även om hans vilja skulle förhindra och döda min egenvilja, blott hans vilja sker! Ack, att jag kunde göra Guds vilja! – då är i ditt hjärta samma sinne som i den tredje bönen: »Ske din vilja.» Vakna med fröjd och häpna över det underverket i ditt hjärta, att samma sinne är i dig som uti Jesus. Vilken nåd, vilken härlighet, att samma Ande bor i oss som i Gud! Är icke detta ett bevis på en »delaktighet av Guds natur?» (2 Petr. 1: 4.)

Det är dessutom av stor vikt i flera avseenden, att vi uti våra böner med allvarlig mening tillägga den bönen, att Gud måtte genomdriva sin vilja med oss. Först emedan han själv lärt oss så bedja, icke blott med den tredje bönen i Fader vår, utan ock med sitt exempel i örtagården, då han i sin ångest för den lidandets kalk, som nu väntade honom, bad till sin Fader: »Om det är möjligt, så gånge denna kalk från mig; dock icke såsom jag vill utan som du.» Och vi behöva hans nåd och välbehag till vad vi bedja, därför böra vi ock bedja, såsom han lärt oss. För det andra äro vi då också vissa, att han hör oss (1 Joh. 5:14, 15). För det tredje följer då, när vi så bedja, att även om någon viss bön icke bokstavligen uppfylles, Gud likväl då har hört den bönen: »Ske din vilja»; och ehuru detta kan göra oss outsäglig smärta och grämlse, när icke våra egna böner uppfyllas, är dock ingenting för vår ande så kärt, som att den store Guden regerar över hela vårt liv, och allting går oss efter Guds egen vilja, den ofta för oss underliga, men dock allra visaste och bästa.

Det är ock ett ganska märkligt bevis, huru djupt Guds Ande regerar i de trognas själar, att fastän vi ofta med oro och ängslan känna oss så kallsinniga och ogudaktiga, det dock vid alla våra bittraste erfarenheter är den

kraftigaste tröst, att Gud gjort det, Gud ville det så. Den tröst, vi därav erhålla, vittnar dock, att Gud är oss kärare än allt annat. Allt vad Gud gör oss i sin nåd, även om det är bittert för köttet, det är dock kärt för anden. Det är endast hans vrede, vi må undanbedja oss. »Straffa mig icke i din vrede», bad David.

När Paulus tre gånger bad om förlossning från den »påle för köttet», »den satans ängel», som blivit honom tillskickad, men denna hans bön icke blev honom beviljad, utan han i stället fick det svaret: »Min nåd är dig nog», så var detta ett tröstrikt svar. Så var det ock, när en kristen en gång klagade inför Luther och omtalade, huru mycket som gått emot hans vilja och önskringar här i världen, och Luther för att utleta orsaken härtill svarade: »Kanske du någon gång med allvar bedit! Fader, ske *din* vilja.» När nu den klagande bejakade detta och sade sig ofta hava bett så, svarade Luther: »Ja, där har du orsaken; så skall man icke bedja, om man vill hava allting efter sin vilja»; då var även detta ett tröstligt ord för den klagande. Tänk, när vi så älska Guds vilja, att vi i all motgång tröstas därav, visst vittnar det, att Guds vilja och välbehag är vår andes högsta skatt.

Och när Gud så hör vår bön, att han fullgör vår andes djupaste önskan, måste vi ju säga, att han alltid hör oss; och då skall detta förstånd även tjäna att förebygga den hemiska frestelsen att tvivla på Guds sannfärdighet, ja, Guds tillvaro, vari de människor falla, som döma om bönhörelsen efter sitt naturliga tycke, då de tänka på böner, vilka icke blivit dem beviljade, och då mena, att Gud icke hört deras bön, Kristus icke hållit sitt ord i detta härliga löfte: *Allt vad I bedjen i mitt namn, det skall jag göra*. Detta är en förskräcklig, ja, mycket farlig frestelse; ty på detta sätt hava många kristna varit nära att förlora all tro på Guds ord.

Skola vi nu vid alla Guds underliga vägar med oss behålla denna tröst av Guds vilja, då måste vi hava en djup misstro till vårt förstånd och djupt intränga i den sanningen, att Gud i sina vägar är för oss obegriplig, ja, huru omöjligt det är, att vi alltid skulle förstå, vad som är Guds goda och fullkomliga vilja. »Ty mina tankar äro icke edra tankar, och edra vägar äro icke mina vägar, säger Herren, utan såsom himmelen är högre än jorden, så äro ock mina vägar högre än edra vägar, och mina tankar än edra tankar» (Jes. 55: 8, 9). Det är nödvändigt, att vi låta säga oss och tro, att när vi, på sätt som redan är visad, innerst i vår själ önska, att Guds vilja skall ske med oss, Gud verkligen hör den bönen och för oss på *sina* för oss obegripliga, men allra visaste och bästa vägar, även om de synas oss alltför underliga, så att det är oss orimligt, att det, som händer oss, kan vara *Guds* väg med oss. Vi böra hellre misstro vårt förstånd om Guds vägar, än misstro hans bestämda löfte.

Vi böra ock tro det ordet av Luther: »Guds vilja är bättre än vår goda vilja.» Även där vi tänkte, att Guds vilja bestämt måste vara densamma som ämnet för vår bön, är det dock möjligt, att Gud i sin outgrundliga vishet har funnit något annat för oss bättre och nyttigare. Se, när vi lärt förstå sådant, då göra vi icke Gud till lögnare, fastän han icke gör efter vårt bästa förstånd. Men härav skola vi icke heller hämta den falska tanke, som somliga fallit på, när de menat, att det då är bäst att ingenting bedja utan lämna allt åt Guds vishet. Detta är en skenbart vacker överlåtenhet åt Guds vilja, som liknar konung Ahas, då han på Guds tillsägelse: »Önska dig ett tecken», svarade: »Jag vill intet äska, att jag icke skall försöka Herren» (Jes. 7:11, 12). Detta var icke annat än ett otrons undandragande ifrån Guds nåd. Gud ville giva honom ett bevis på sin trofasta vilja att hjälpa honom och hela folket i den nöd, vari de nu voro; men då, emedan Ahas icke trodde, gav han detta svar. Och så göra ock de, som ingenting bedja av Herren, emedan de icke tro.

Då nu Gud överallt i sitt ord har tilljudit oss att få begära och vänta allt gott av honom, så böra vi även med barnslig tillförsikt och lydnad omfatta hans uträckta nådespira och bedja om något efter vårt bästa förstånd och vårt hjärtas begär. Även om det gällde blott den bönen att undgå lidandet, såsom Kristus bad i örtagården, bed allenast såsom han med undergivenhet för Guds vilja, och om då hans vishet går en annan väg med dig, då är stunden för undergivenhet och överlåtanhet under Guds vilja, då skall du säga med Kristus: »Den kalk, som min Fader har givit mig, skall jag icke dricka den?» Detta om överlåtenhet i bönen, om trösten av Guds vilja.

Men att intet bedja, det är något annat, det är att med otro och förakt för Guds godhet och trofasthet göra Gud emot (Jes. 7:13). På det sättet får man icke *se* Guds godhet. Den, som intet beder, får visserligen mottaga mycket

gott ändå, såsom »Gud giver utan vår bön dagligt bröd åt alla människor, jämväl de onda»; men den som icke beder, får icke se Gud i hans välgärningar, utan ligger såsom en otacksam föraktare och sover under alla Guds nådesbevis emot honom. Så är det med den, som ingenting beder. Den åter, som blott beder Gud utan att bedja i Jesu namn, får se Gud blott i hans allmänna godhet, men får icke se Guds stora nåd i Kristus, lär icke känna Gud såsom vår i Kristus nådige Fader.

På detta förhållande syftar ock Kristus med de sista orden i vår text: *På det att Fadern må bliva förhärligad i Sonen*. Kristus säger här, att han därför skall göra vad vi bedja i hans namn, på det att Fadern må bliva förhärligad i Sonen. Utan tvivel ligger häruti något mycket djupare och härligare förhållande, än vi nu kunna rätteligen fatta och uttala. Men så mycket kunna vi förstå, att så ofta Herren fullgör en bön, som vi bedja i *Jesu namn*, gives oss en bekräftelse på den stora huvudsanningen, att Fadern är i Sonen och Sonen *ett* med Fadern, att Jesus är den allsmåttige och upphöjde Herren på Faderns högra sida, såsom han sade strax före våra textord: »Jag går till Fadern.» Och för ingenting skall Fadern bliva så prisad och förhärligad i tiden och i all evighet som för det nådesundret, att han utgivit sin Son och är i Sonen och Sonen i honom.

När nu i varje uppfyllelse av en bön i Jesu namn gives oss en levande erfarenhet utav denna stora sanning, att Jesus är sann Gud och Guds evige Son, för oss utgiven, således en ny bekräftelse på Guds största kärleksverk och hela evangelii summa, då kunna vi förstå, att Fadern varder »förhärligad i Sonen», just därigenom att våra böner i Jesu namn uppfyllas. Och detta anför han här såsom en ytterligare bevekelsegrund för honom att höra, vad vi bedja i hans namn, helst som ingenting var honom så angeläget på jorden som Faderns ära, Faderns vilja och välbehag. Om allt, vad han gjorde på jorden, sade han: »På det att Fadern måtte bliva förhärligad.» Vid detta tröstliga tillägg böra vi därför tänka och säga: »O, Herre Jesus, fastän jag är alldeles ovärdig, att du hör denna min bön, bönhör mig dock för *din Faders ära*, att han må varda förhärligad därigenom.» Såsom ock Fadern säger i 50:e psalmen: »Åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig, och *du skall prisa mig*.» Så säger han ock på annat ställe: »Icke för *eder* skull gjorde jag det, I av Israels hus, *men för mitt heliga namns skull*; och jag vill helga mitt namn, det stora» (Hes. 36: 22, 23).

Så se vi ock, att Moses gav vikt åt sina böner, när han lade sig ut för folket, då han sade: »På det icke hedningarna må försmåda ditt namn.» Han framställde ock Faderns ära såsom bevekelsegrund. Men genom ingen välgärning eller bönhörelse blir Fadern så förhärligad, som när våra böner i Jesu namn bliva hörda; ty då se vi, såsom redan är sagt, att Jesus var Guds älsklige Son, så att för hans skull gives oss, vad vi bedja. Härigenom allena är det vi bliva varma och brinnande, då vi tro, att Gud är oss för Sonens skull nådig och hör vår bön. Allt annat gott, som Gud giver oss, kan aldrig göra våra hjärtan levande, aldrig göra oss till beständiga lovsägare av Gud. Det är endast försoningsnåden i Kristus, som föder en levande och brinnande ande uti oss. Så får ock Fadern aldrig sitt rätta pris, förrän vi lära känna hans frälsningsverk genom Sonen. Något sådant ville och Herren Kristus betyga i Joh. 5: 22, 23, då han säger, att Fadern givit »all dom åt Sonen; på det att alla må hedra Sonen, såsom de hedra Fadern. *Den som icke hedrar Sonen, han hedrar icke Fadern, som har sänt honom*.» Att en syndare tror på Guds nåd utan medlare, är endast vantro; ty Gud kan för sin rättfärdighets skull icke annat än vredgas och fördöma syndaren, där icke Medlarens förtjänst mellankommer. Därför är det ock endast för Kristi skull Gud ända ifrån syndafallets dag har gjort människorna gott och i nåd hört deras böner. Ja, Herre Jesus, det är du, som för ditt folk öppnat bönen dörr. Utan dig skulle den för evigt varit tillsluten.

Det var din försonande förtjänst på jorden, som först öppnade densamma; det är din bemedling i himmelen, som ännu fortfarande håller den öppen. Därför säger du här: »Allt vad I bedjen i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadern må bliva förhärligad i Sonen.» Ehuru i oss själva ovärdiga syndare, äro vi dock »benådade i den älskade» (Jes. 1); »såsom Gud har utvalt oss i honom före världens grundläggning». Liksom David för Jonatans skull älskade den hjälplöse krymplingen av Sauls hus, och såsom Josefs bröder fingo det bästa landet i Egypten blott för deras broder Josefs skull, så finner ock Fadern sin fröjd uti att, på grund av vår gemenskap med hans älskade Son, giva oss utöver allt vida mer än vi begära eller tänka. Utan tvivel är det ock endast för

Kristi skull och på grund av hans förening med människosläktet, då han kom och vart en människa, som Gud med så stor långmodighet skonade hela släktet och gör så mycken barmhärtighet även med dem, som ännu icke känna honom; såsom Paulus säger, att icke blott hans förlåtande nåd, utan ock hans tålmod haft sin grund uti det försoningsoffer, som Gud framställt i Kristus (Rom. 3: 25, 26).

Detta skola vi så förstå: Gud har visserligen i sig själv utan medlare ett faderligt hjärta och en oändlig barmhärtighet; ty så älskade Gud ursprungligen världen, att han utgav sin enfödde Son. Men denna Guds hjärtas barmhärtighet och kärlek var liksom bunden av den kränkta rättfärdigheten, om icke denna hade blivit tillfredsställd genom en lagenlig gottgörelse av vår Medlare. Därför är det endast i Jesu namn, som Gud gör oss allt gott. Så snart vi framträda med våra böner i Jesu namn, då ser Gud oss i honom beklädda med hans värdighet och välbehag för Fadern, då stå vi för honom icke såsom vederstyggliga syndare, vilket vi annars i oss själva äro, utan såsom rättfärdigade, ja »benådade i den älskade».

Att väl fasthålla denna den egentliga grunden för en syndares välbehag inför Fadern och framträda *endast i Jesu namn*, det är nu huvudvillkoret för en rätt och Gud behaglig bön, vartill således fordras, såsom förut är visat, att vi äro pånyttfödda och troende barn. Men sedan är det ock en stor uppmuntran och styrka för vår tro i bönen att i Skriftens ord och exempel skåda Guds förbarmande hjärtelag mot alla nödställda och bedjande, då vi skola få se, att Gud blott av sitt eget hjärtas barmhärtighet även förbarmar sig över alla skapade verk, när han helt självmant och av sin egen barmhärtighet söker syndaren även på hans villovägar och lockar honom till bättring och tro, på det han må kunna bliva honom fullt nådig, att syndaren måtte komma till honom och emottaga all hans nåd. Gud har av sin egen godhet och barmhärtighet kommit till oss allesamman, då vi ännu voro otrogna, oomvända. Ingen människa omvänder sig till Gud, om icke Fadern först drager henne.

Vilja vi nu se åskådliga exempel på Guds hjärtas innerliga barmhärtighet och medlidsamma känsla för människorna, huru gärna han vill höra och förbarma sig över alla slags människor, även de värsta syndare, när de blott vända sig till honom, så framträder för oss först det märkvärdiga exemplet av Guds förhållande emot den ogudaktige konung Ahab, nämligen det som läses i 1 Kon. 21:a kap. Ty när Herren Gud genom profeten Elias förkunnat honom de straffdomar, som skulle övergå honom och hans hus för hans gruvliga blodsskulder emot Nabot, och Ahab nu, förskräckt och nedslagen, rev sina kläder, drog en säck på sig, fastade och gick tyst, så se vi, huru Herren så till vida förbarmade sig över den arme mannen, att han genast gjorde en mildring i den uttalade domen, då han sade till Elias: »Har du sett, huru Ahab ödmjucar sig inför mig?

Därför att han så ödmjucar sig inför mig, skall jag icke låta olyckan komma i hans tid, utan först i hans sons tid skall jag låta olyckan komma över hans hus.» Denna mildring i straffdomen bestod väl egentligen blott däruti, att den uttalade hotelsen icke genast skulle till alla delar fullbordas utan inskränktes blott till det såsom skräckexempel för andra nödiga straffet på hans egen kropp och på hans hustru Isebel (2 Kon. 9); vilket straff, så påtagligt i sin form syftande på missgärningen emot Nabot, var nödigt till skräck och varning för allt folket, när en så uppenbar orättfärdighet var begången. Men Guds hjärtas barmhärtighet och vilja att höra den förskräcktes bön framstår likväl däruti, att Herren Gud genast kom honom till mötes med en lindring i det ådömda straffet.

Och när vi betänka, huru denne Ahab beskrives, att det var ingen, som så hade sålt sig till att göra vad ont var i Herrens ögon, och att de tecken av förödmjukelse, som han nu i sin förskräckelse visade, icke antydde någon *sann bättring*, då vi se, huru han även efteråt hyste hat mot profeten Mika (1 Kon. 22: 8), så kvarstår ju här ett märkligt exempel på, huru Guds hjärta gripes av den nödställdes rop, då han bevektes av en sådan mans förskräckelse och bön och icke förmådde se hans ångest utan att giva honom någon lindring. Och kunde nu Herren Gud så skynda att lindra en ogudaktig Ahabs ångest, då denne likväl icke gjorde någon sann bättring, huru mycket mer förbarmar sig icke Herren, när en syndare kommer till en sann omvändelse! Härom hava vi det sköna exemplet av konung Hiskia, vilket läses i Jesaja 38:e kap. Han hade blivit sjuk, och profeten Jesaja

sade till honom: »Så säger Herren: Beställ om ditt hus, ty du måste dö och skall icke leva längre.» Då, heter det, vände konungen sitt ansikte mot väggen och bad till Herren och grät häftigt.

Och huru han nu var till sinnes, därom skrev han sedan i sitt brev, som han lät utgå om sitt tillfrisknande. Men då kom Herrens ord till Jesaja och sade: »Gå och säg till Hiskia: Så säger Herren, din fader Davids Gud: Jag har hört din bön. Jag har sett dina tårar. Se, jag vill förlänga ditt liv femton år, och jag vill rädda dig och denna stad utur den assyriske konungens hand; och jag vill beskärma denna stad. Och detta är Hiskias sång, konungens i Juda, då han hade varit sjuk och blev frisk igen ifrån sin sjukdom: Jag sade: I mina bästa dagar måste jag vandra genom dödsrikets portar, gå förlustig återstoden av mina år. Jag sade: Jag får ej se Herren, Herren i de levandes land; jag får ej mer skåda människor, hos dem som bo i det tysta. Min hydda ryckes upp och flyttas ifrån mig, såsom en herdes tjäll; jag hopvecklar mitt liv, såsom en vävare sin väv. Han skär mig ned ifrån bommen. Du lyktar dagen för mig, förrän aftonen kommer. Jag lugnade mig intill morgonen. Såsom ett lejon krossade han alla mina ben. Du lyktar dagen för mig, förrän aftonen kommer. Såsom en svala, en trana, så kved jag, jag kuttrade såsom duvan. Mina ögon smäktade emot höjden. Herre, jag är i nöd, hjälp mig! Jag vill gå i högtidståg varje år till minne av min själs bedrövelse. Se, min plåga blev förbytt i hälsa; och du räddade mitt liv ur förintelsens grop, ty du kastade alla mina synder bakom din rygg.»

Uti detta exempel är i synnerhet märkvärdigt, att då Gud själv hade förkunnat Hiskia, att han nu skulle dö och icke förbliva vid liv, han likväl ändrade denna sin dom blott därför, att Hiskia så grät och bad honom, och gav konungen nu ytterligare femton års tid att leva. Dylika exempel finna vi även uti Davids 107:e psalm, där det även säges om sådana, vilka just för sina synders skull blivit av Gud hemsökta, att även de ropade till Herren uti sin nöd, och att han hjälpte dem utur deras ångest. Det är eljest mycket vanligt, när något ont drabbar oss och hotar med en ännu olyckligare utgång, att vi då börja tänka på våra synder och mena: Nu kommer Gud med straffet för mina synder. Och när vi då ville vända oss till Herren i bön om barmhärtighet och nådig ledning, bliva vi tillbakaslagna av det sjuka samvetet, som nu säger: »Du ogudaktige syndare vill nu bedja för att undkomma straffet; nej, bort med dig, nu vill Gud just riktigt upptukta dig, och då är det icke värt att bedja. Det är Gud själv, som nu kommer och slår dig.»

I sådana tider och mot sådana anfäktningar är den nämnda 107:e psalmen ett alldeles förträffligt ställe att läsa. Ty där förekomma tvenne särskilda exempel på den händelsen, att just de, som för sina synders skull blevo hemsökta, ropade till Herren uti sin nöd, och han hjälpte dem utur deras ångest. »De sutto i mörker och dödsskugga, fångna i elände och i järn, *därför att de varit gen- sträviga mot Guds ord och föraktat den Högstes råd.* Och han kuvade deras hjärtan med olycka; de stapplade och hade ingen hjälpare. Men de ropade till Herren i sin nöd, och han frälste dem ur deras trångmål; han förde dem ut ur mörkret och dödsskuggan och deras bojar slet han sönder. De skola tacka Herren för hans nåd och för hans under med människors barn, att han krossade kopparportarna och bröt sönder järnbommarna.» Och åter heter det: »De voro oförnuftiga, de hade vandrat i överträdelse och voro nu plågade *för sina missgärningars skull*; deras själ vändes vid all mat, och de voro nära dödens portar. Men de ropade till Herren i sin nöd, och han frälste dem ur deras trångmål. Han sände sitt ord och gjorde dem helbrädda och räddade dem från graven. De skola tacka Herren för hans nåd och för hans under med människors barn.»

Men ibland alla exempel på Guds obegripliga barmhärtighet även mot de ogudaktigaste syndare, när de blott vända sig till Herren och börja söka nåd, kan väl intet vara mer ägnat till våra hjärtans förlustelse än det, som förtäljes i profeten Jonas bok om Nineve. Där anföres först om den staden Herrens eget ord: »Deras ondska har uppstigit inför mitt ansikte.» Och Jona fick befallning att predika där och förkunna en straffdom över staden. Men profeten ville icke lyda denna Herrens befallning, utan flydde för att »fara till Tarsis undan Herrens ansikte» (Jon. 1:3). Då nu Herren genom en svår storm förhindrade profetens flykt, enär skeppsfolket anade, att någon måtte finnas ombord, som var orsaken till en sådan storm, och vid lott- kastning därom lotten föll på Jona, och han nu bekände, att han var på flykt undan Herren, varpå han blev sänkt i havet och där

upptagen av en stor fisk, som på Herrens befallning kastade honom på land, då blev han tvungen att uppträda i staden Nineve med sin predikan, varvid han även förkunnade: »Ännu fyrtio dagar, och Nineve varder omstörtat.»

Då trodde de ninevitiske männen Herren Gud och läto utropa en allmän fasta. Och då detta kom för konungen i Nineve, stod han upp från sin tron och tog sin mantel av sig och höljde sig i säck och satte sig i aska och lät utropa i staden, »att var och en skulle omvända sig ifrån sin onda väg, och ifrån den orätt, som är i deras händer, och ropa till Gud». Och nu heter det: »Och Gud såg deras gärningar, att de vände om ifrån sin onda väg, och Gud ångrade det onda, som han hade sagt, att han ville göra dem, och gjorde det icke.» Sedan berättas, huru detta förtröt Jona ganska mycket, och han vart vred och bad till Herren och sade: »Ack, Herre, var det icke detta jag sade, då jag ännu var i mitt land? Därför ville jag förekomma det med att fly till Tarsis; *ty jag visste, att du är en nådig och barmhärtig Gud, långmodig och stor i nåd, och som ångrar det onda.* Och nu Herre tag min själ ifrån mig! Ty bättre är för mig att dö än att leva.»

Och när Jona, under sin väntan på vad som skulle vederfaras staden, satte sig därutanför, lät Gud hastigt en kurbits uppväxa såsom skydd mot solen. Detta behagade Jona högligen, men när Gud lika hastigt lät kurbitsen förtorka, jämrade han sig och klagade. Då sade Gud till Jona: »Har du skäl till din vrede över kurbitsen? Du ömmar för kurbitsen, för vilken du icke har haft någon möda och som du icke har uppdragit, som vart till på en natt och som förgicks en natt gammal; och jag skulle icke ömma för Nineve, den stora staden, i vilken mer än tolv gånger tiotusen människor äro, som icke förstå att skilja mellan höger och vänster, och djur i mängd?» Skådom här med vilken innerlig barmhärtighet Herren Gud ser även på en så syndig stad som Nineve, tänker på, huru många där voro av menlösa barn, som icke kunde skilja emellan höger och vänster, tänker även på de många djur, som där voro, och säger: »Skulle jag icke ömma för Nineve, den stora staden?»

När nu Guds hjärta är i sig självt så fullt av kärlek och barmhärtighet för människorna, och när han därjämte givit världen en så dyr försoning och icke skonat sin egen Son för att undanröja hindret av våra synder, skulle han då icke giva oss allting med honom, skulle han icke mycket mer nu höra alla, som i allvarlig bättring söka honom, då vi äro förlikta genom hans Sons död och nu bedja honom i Sonens namn? Läggom härtill allt, vad Herren Kristus sagt om bönen, såsom i Luk. 11:e kap i berättelsen om mannen, som gick till sin granne och begärde låna tre bröd för en vägfärdig vän, men först fick det svaret: »Gör mig icke omak, dörren är redan stängd och mina barn hava med mig gått till sängs; jag kan icke stiga upp och giva dig.» Herren Kristus tillägger då: »Jag säger eder: Om han än icke stiger upp och giver honom, därför att han är hans vän, så står han dock upp för hans oförsynthets skull och giver honom, så mycket han behöver. Så säger jag ock eder: Bedjen, och eder skall varda givet; söken, och I skolen finna; klappen, och eder skall varda upplåtet.» Även här hava vi ju likasom i vår text ett bestämt och allmänt löfte av Kristi egen mun.

Må vi endast ihågkomma det villkoret för den beständiga bönhörelsen, som vi sett i vår text: »Allt vad I bedjen *i mitt namn*», samt vad därtill hörde, så att vi icke låta förvill oss av den mycket allmänna villfarelsen, då även de obotfärdiga vilja genom bönen tåga in i himmelen utan att i nådens tid vara evangelium lydiga, utan att hörsamma predikan om bättring och tro i Jesu namn. De som häruti följa själafiendens ingivelse, de skola en dag erfara, vad Herren själv sagt: »Då skall man ropa efter mig, men jag skall intet svara; man skall bittida söka mig, men icke finna mig.» Om vilka säger Herren detta? Så lyda orden: »Emedan jag ropade, och I vägraden att höra, jag uttröckte min hand, och ingen aktade därtill, och I förkastaden allt mitt råd och villen icke mottaga min varning, så vill ock jag le vid eder ofärd och begabba eder, när det kommer, som I frukten, när över eder kommer såsom en storm det, som I frukten, och eder ofärd såsom en väderil, när över eder kommer nöd och ångest. Då skall man ropa efter mig, men jag skall icke svara; man skall bittida söka mig men icke finna mig. Emedan de hatade kunskap och icke älskade Herrens frukten, icke ville följa mitt råd och försmådde all min varning, så skola de få äta sin vägs frukt och varda mätta av sina anslag. Ty de fåkunnigas avfall skall dräpa dem, och de dåraktigas säkerhet skall förgöra dem. Men den som hör mig, han skall bo säker och fri från

fruktan för olycka» (Ordsp. 1: 24–33).

Märk ordet: »*Den som hör mig*, han skall bo säker och fri från fruktan för olycka.» Den som hörsammar Guds kallelse och börjar söka Guds rike och hans rättfärdighet och nu först även kan i alla möjliga bekymmer bedja i Jesu namn, den äger det allmänna löftet: »Allt vad I bedjen Fadern i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadern må bli förhärligad i Sonen.»

Märkom väl även trösten av det ordet »*jag*»: »det skall *jag* göra!» Märkom den trösten, att Kristus här förklarar, att han, som kom till jorden för vår skull och blev vår broder och släkting, är själv givaren av allt gott, således själv den allsmäktige Guden – att vår broder och släkting sitter på Faderns högra hand med all gudomens makt och härlighet. Huru mycket gott skola vi då icke tillförse oss av honom! Borde icke då alla hans barn, som bedja i hans namn, med hjärtlig tillförsikt framlägga alla sina bekymmer för själ och kropp inför honom, som har blivit vår broder och Frälsare för att frälsa oss från våra synder och därför bär det namnet Jesus, omtala för honom alla sina frestelser och svagheter och veta, att allt vad de så bedja i hans namn, allt – tänk, vilket oinskränkt löfte – allt vad som är oss av nöden och med hans nådesordning överensstämmande, det skall han göra, han, vår högtlovade Frälsare och broder?

Beder du något, som strider mot hans allmänna grundlag för nådens rike, t.ex. att nu genast bli befriad från alla dina vidlådande synder och svagheter, då kan han icke för din skull ändra sina grundlagar; ty denna fullkomliga frihet hör icke till detta livet utan till den sabbatsvila, som återstår för Guds folk. Då säger Herren: »Min nåd är dig nog.» Men tackom och prisom den eviga barmhärtigheten och den fria tillgången i Jesu namn, då vi få begära och vänta allt vad gott och nödigt är för tid och evighet, allt vad vi verkligen behöva för vår kropp och själ, allt sådant, varom Kristus säger: »Eder himmelske Fader vet, att I behöven allt detta», allt sådant som Kristus själv lärt oss begära – om allt sådant säger Herren utan undantag: »Allt vad I bedjen Fadern i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadern må bli förhärligad i Sonen.» Gör han det icke för vår skull, så gör han det för Faderns ära.

Sådana kristna, som häruti pröva Herrens trofasthet, så att de genom hela livet skynda till Herren Kristus med alla möjliga, stora och små, bekymmer och behov och i hans namn bedja om hjälp, få ock oupphörligt genom hela livet skåda så många utsägligt härliga bevis på hans makt och vilja att hjälpa, att de hava mitt i jämmerdalen ett halvt himmelrike av saliga erfarenheter och bevis på Herrens närvaro och makt, hans hjärtliga godhet och barmhärtighet, ja, bevis därpå, att han sannerligen är med oss alla dagar och gör mycket mer, än vi bedja eller tänka. Lovat och prisat vare hans högtlovade namn nu och i all evighet! Amen.

– C-O Rosenius

© Pietisten 2025

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com